

Luleå tekniska universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-17
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6

Högskoleverket beslutar att inte ge Luleå tekniska universitet tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Ansökan och ärendets hantering

Luleå tekniska universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor emeritus Ingvar Lundberg, Göteborgs universitet (ordförande); docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); universitetsadjunkt Birgit Andersson, Umeå universitet; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; lärarstuderande Linda Bondeson, Södertörns högskola; docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet; lärarstuderande Patrick Böttiger, Örebro universitet; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Kari Fasting, Norges Idrottshögskola; professor Karsten Froberg, Syddanska universitet; lektor Tom Gullberg, Åbo Akademi; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; filosofie doktor Carla Jonsson, Stockholms universitet; professor emeritus Pertti Kansanen, Helsingfors universitet; professor emerita Inger Anne Kvalbein, Högskolan i Oslo; universitetslektor Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo; forskningsledare Mia Porko-Hudd, Åbo Akademi; universitetslektor Grethe Ravlo, Nationellt centrum för matematik, Trondheim; universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola; professor emeritus Helge Strömdahl; universitetslektor Björn Sundmark, Malmö högskola och lärarstuderande Pernilla Åhs, Högskolan Väst.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 5 oktober 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Luleå tekniska universitet inte har förutsättningar att ge grundlärautbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6 med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Luleå tekniska universitet tillstånd att utfärda grundläraexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Eric Lindesjö och Cecilia Nordqvist deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:

Utbildningsdepartementet

Medlemmarna i bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Många lärare gör en liten insats inom utbildningen, vilket kan medföra svårigheter med kontinuiteten i utbildningen. Lärarnas kompetens är dock acceptabel för inriktningen. Lärarna har god förankring i flera forskningsområden med relevans för den utbildning de är engagerade i. En majoritet av de undervisande lärarna uppges ha minst lektorskompetens. Ämnena svenska, matematik och engelska är väl tillgodosedda vad gäller ämnesteorin, men inte samhällsorienterande ämnen. Vi bedömer att den vetenskapliga kompetensen är godtagbar. Lärosätet redovisar en flerårig förstärkning av den ämnesdidaktiska kompetensen i engelska, matematik och svenska, men vetenskapligt grundad ämnesdidaktisk kompetens saknas ännu när det gäller grundläroårutbildningen. Den vetenskapligt grundade ämnesdidaktiska kompetensen när det gäller ”den fortsatta läs- och skrivutvecklingen” saknas. I fördelningen mellan ämnesteorin och ämnesdidaktik ligger den vetenskapliga tyngdpunkten på ämneskompetens. Speciell styrka finns dock i matematikens didaktik, men i övrigt är kompetensen inte godtagbar. Balansen mellan lärare med professionserfarenhet och lärare med vetenskaplig kompetens är inte helt tillfredsställande. Vi bedömer kompetensen att undervisa i den utbildningsvetenskapliga kärnan som god. Kompetensen att undervisa i praktiska och estetiska lärprocesser bedömer vi som goda vad gäller musik och drama, och snäv vad gäller övriga praktiska och estetiska ämnen, men totalt sett ändå acceptabel. Vi menar att lärarna har reell möjlighet till kompetensutveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärreresurs är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Forskning betonas, men vi tvekar om hur forskningsbaserad undervisningen är. I undervisningen möter studenterna dock doktorander och lärare som bedriver forskning, och vi bedömer därför utbildningsmiljön som tillräckligt forskande och att studenterna ges möjlighet till ett kritiskt, kreativt/reflekterande förhållningssätt. Vi bedömer organisationen av den verksamhetsförlagda utbildningen och lärosätets samarbete med fältet som bra.

Det finns samarbete både inom lärosätet och i förhållande till samhället. Teknikens hus och gemensamma kurser med de pedagoger som arbetar där nämns. Fortbildningen för lärare är lokalt förankrad. Det internationella samarbetet är godtagbart.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

En tabell, som vid intervjun angavs vara utkast till utbildningsplan, visar parallellläsning av kurser på halvfart, men utbildningsplan saknas. Kursplanerna är med något enstaka undantag bristfälliga främst inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och den verksamhetsförlagda utbildningen, där de är otydliga vad gäller kraven på ämnesanknytning. Kursplanerna är tydligt skrivna och med innehåll och lärandemål som kan relateras till examensordningen. Vi finner inte kursplanerna tillräckligt bearbetade.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur, examination

Undervisnings- och/eller examinationsformer är bara översiktligt redovisade och säkrar inte på ett tillfredsställande sätt individuell bedömning. Kurslitteraturens vetenskapliga förankring är i centrala kurser och kursmoment relativt svag och domineras av svenskspråkig sekundär litteratur, vilket sammantaget gör att ansökan i dessa delar ger ett intryck av ganska låg ambitionsnivå. Undervisnings- och examinationsformer samt kurslitteratur menar vi inte är godtagbara. I flera fall är det problematiskt att skönja en genomtänkt modell för ämnesdidaktiska inslag. Kursplanerna betonar i allmänhet ämnesteorin. Det är oklart för oss utifrån kursplanen för kultur och estetik om kursen ska uppfattas som en allmän kurs eller om den är tänkt att vara mer ämnesspecifik mot musik. Det är oklart på basis av ansökan hur den vetenskapliga progressionen klaras av fram till examensarbetet. Urvalet av kurslitteratur och de redovisade undervisnings- och examinationsformerna tydliggör inte vare sig i sin helhet eller i enskilda delar en genomarbetad progression. Vi finner inte progressionen godtagbar.

Det är inte tydligt för oss vilket ansvar lärosätet tar för examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen eller hur man ska förverkliga ett sådant ansvar. Kriterier för bedömning har inte redovisats. Det saknas en tydligt framskriven progressionsplan, som visar hur kraven på examination av den verksamhetsförlagda utbildningen på avancerad nivå ska kvalitetssäkras. Vi bedömer att examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen inte är tillfredsställande.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Dokumenterade krav på olika typer av examination finns ännu inte. Vi bedömer att lärosätet inte har visat att det finns organiserade och systematiska säkringssystem för utbildningen som kommer att ge studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen inte är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning att Luleå tekniska universitet inte har förutsättningar att ge grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6 med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstill- ståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundläraryrketexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkesläraryrketexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnedområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.